

คุยกับแกนขาเรื่องการนำพระพุทธศาสนาไปอาฟริกา

23 พฤศจิกายน 2547
สวัสดีค่ะพวกเราทุกคน

ก่อนที่พี่จะได้รับอีเมลล์ของคุณณชงค์นั้น พี่ก็คิดอยู่แล้วว่า จำเป็นต้องพูดเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ กับพวกเราอีกครั้งหนึ่งให้ชัดเจนกว่าที่ได้พูดไปแล้ว แต่ก็มีเรื่องอื่นที่ต้องพูดด้วย ฉบับนี้ขอพูดเรื่องโทนี่ก่อน

นอกจากธงชัยแล้ว พวกเราอาจจะไม่รู้ว่ามีชาวคามารูนกลุ่มหนึ่งเอาสมุดเย็บมขมในเว็บไซด์เป็นเวทีวิจารณ์พี่ พี่จึงให้ธงชัยปิดไปก่อน จึงจะอธิบายเรื่องนี้ให้พวกเราเข้าใจ

นักศึกษาชาวคามารูนคนแรกของพี่ชื่อ โทนี่ เป็นคนมีความสามารถมาก มาเรียนไท้เก๊กกับพี่ราว ๑๕ ปีก่อน สามารถพัฒนาท่ารำได้สวยงามและจับหลักเรื่องการทำสมาธิได้เร็ว เคยเกิดประสบการณ์ที่สมาธิล้นในห้องขณะที่พี่สอนอยู่ เหมือนที่เคยเกิดกับพี่ตอนไปปฏิบัติที่ถ้ำโพธิสัตว์ พี่จึงแก้ให้ได้ โทนี่กลับไปคามารูนพร้อมกับเอาไท้เก๊กและเรื่องสมาธิไปสอนเผยแพร่ให้คนของเขา ซึ่งเขาทำได้ดีมาก มีคนสนใจมาเรียนมากมายจนเขาสอนไม่ทัน เปิดสาขาตามเมืองต่าง ๆ กลายเป็นคนดัง มีชื่อเสียง เหตุผลหนึ่งเพราะเห็นเขาเรียนจบจากเมืองนอก โทนี่มักให้ลูกศิษย์ของเขาเขียนจดหมายมาคุยกับพี่ ตัวเขาเองก็เขียนสม่ำเสมอและบางครั้งก็โทรมาคุยเพื่อแจ้งข่าวความก้าวหน้าในงานที่เขาทำ หลังจากที่เขากลับคามารูนได้หนึ่งปี เขากลับมาเยี่ยมพี่อีกครั้งหนึ่งเพราะ มีโอกาสมาประชุมที่ยุโรป จึงถือโอกาสมาเยี่ยมพี่

ในส่วนตัวของพี่ขณะนั้น ยอมรับว่าภูมิใจในลูกศิษย์คนนี้มาก เคยเอ่ยชื่อของเขาในงานเขียนรุ่นแรก ๆ อยู่บ่อย โทนี่ได้เอางานเขียนของพี่ไปเผยแพร่ให้คนของเขาอ่าน ตอนนั้นเพียงแค่อ่านเอกสารขนาด A4 เท่านั้น ไม่ได้เป็นหนังสือ มาถึงช่วงปีหลังจากที่พี่รู้เรื่อง “ผัสสะบริสุทธิ์” อย่างแน่ชัดแล้วนั้น พี่จึงเกิดความสงสัยขึ้นมาว่า การสอนสมาธิของโทนี่จะเป็นไปในรูปแบบไหน เพราะตอนที่เขามาเรียนกับพี่นั้น พี่ก็ไม่ได้รู้อะไรอย่างแท้จริง ตอนนั้นไม่ได้รู้เรื่องผัสสะบริสุทธิ์เลย เพราะเห็นว่าเขาได้เป็นผู้นำของคนกลุ่มหนึ่งแล้ว อ่านจากจดหมายที่คนเขียนถึงพี่นั้น ล้วนให้ความยกย่องเคารพนับถือเขา มาก พี่จึงอยากให้แน่ใจว่าเขาสอนคนอย่างถูกต้องทางจริง ๆ เรื่องสมาธินี้ ถ้าหากเป้าหมายไม่ชัดเจนแล้วละก็ ไปทำอย่างสุ่มสี่สุ่มห้าโดยขาดการชี้แนะของครูบาอาจารย์แล้ว จะยุ่งมาก อันตรายทั้งกับคนสอนและคนถูกสอน พี่จึงรู้สึกรับผิดชอบต่อการทำงานของลูกศิษย์คนนี้ จึงต้องการไปคามารูนเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่อง ผัสสะบริสุทธิ์ ให้โทนี่และลูกศิษย์ของเขา จึงได้คุยกับ

โทนี่ในเรื่องนี้ คินส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ของคริสตศตวรรษใหม่ในปี 2000 นั้น โทนี่ได้โทรหาพี่บอกว่า เขาได้เตรียมพร้อมที่จะต้อนรับพี่ที่คามารุนแล้ว ขอให้เดินเรื่องได้แล้ว ในช่วงนั้น พี่ได้เขียนจดหมายติดต่อกับภรรยาของโทนี่ชื่อ นิคก็ มาได้มากกว่าสองปีแล้ว ได้คุยกันทางโทรศัพท์ด้วย ทั้งสองเพิ่งมีลูกสาวด้วยกันหนึ่งคน

คืนนั้น พี่จึงบอกสามีของพี่เป็นครั้งแรกว่าพี่อาจจะต้องไปคามารุน เขาฟังเท่านั้นเอง บอกพี่ว่า ไม่ให้ไป เขาจะไม่ยอมให้พี่เดินทางไปอาฟริกาคนเดียว ความขัดแย้งกันครั้งนั้น ทำให้เราได้พูดเรื่องการหย่าร้างกันเป็นครั้งแรก เพราะพี่เห็นว่า พี่จะทำงานนี้ต่อไปได้อย่างไร หากสามีของพี่ไม่สนับสนุนพี่อยู่เบื้องหลัง แรงเสียดทานมีมากเกินไป จุดสำคัญของปัญหานี้คือ พี่ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้ว่าทำไมพี่จึงต้องไปคามารุน ถ้าใส่คำตอบแล้ว ก็มาลงที่สัมมาทิฐิ คนที่จะเข้าใจพี่และงานของพี่ได้อย่างแท้จริง คนนั้นต้องมีความเห็นอกในทางธรรมก่อน ซึ่งแบร์รี่ยังไม่ได้ถึงจุดนั้น จึงเข้าใจพี่ไม่ได้ อธิบายก็ไม่ได้ด้วย การพูดคุยจึงยากมาก อยากรู้ก็ตาม การทะเลาะกันของเราในเรื่องไปคามารุนครั้งนั้น เรื่องกลับกลายเป็นว่า แบร์รี่เป็นคนช่วยพี่ไว้โดยที่เราทั้งสองไม่รู้เลย ฝรั่งมักพูดว่า Everything happens for a reason. เพราะหลังจากที่เกิดปากเสียงกันแล้ว พี่จึงเพล่า ๆ ลงหน่อย เพราะเห็นแก่ลูก เพียงรอเวลาที่จะพูดให้แบร์รี่เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง

ในช่วงนั้นเอง ราวเดือนมีนาคม ปี 2000 พี่ก็ได้รับจดหมายจากนิกภรรยาของโทนี่ เป็นจดหมายที่เขียนก่อนหลายเดือนแล้ว ยาวเกือบ ๒๐ หน้า เป็นการระบายความทุกข์อย่างมหันต์ของหญิงสาวคนหนึ่งที่มีลูกนอนแบเบาะและถูกสามีทิ้งขว้าง เป็นเนื้อหาที่ถ้าคนเขียนไม่ใช่ นักเขียนนิยายแล้วละก็ ต้องเป็นเรื่องจริง พี่อ่านแล้วตกใจมาก สรุปแล้ว นิกก็เล่าถึงอาการวิปลาศทางจิตใจของโทนี่ นอกจากทิ้งภรรยาและลูกไปอยู่กับหญิงอื่น เงินทองไม่ได้ให้ใช้แล้ว เขายังให้คนของเขาทำร้ายภรรยาของตนเองด้วย จนนิกก็ต้องเอาลูกฝากเพื่อนบ้านและพาตัวเองไปโรงพยาบาลเย็บแผล ในจดหมายยังพูดว่า เขาต้องแอบเขียน เพราะถ้าโทนี่จับได้ว่าเขาเขียนถึงพี่แล้ว เขาจะโกรธมากและอาจถูกทำร้ายอีก เคยเอาจดหมายที่เขาพยายามเขียนถึงพี่ฉีกทิ้งไปแล้ว แม้จดหมายที่พี่ได้รับนั้นก็ยับและมีบางแผ่นที่มีรอยเปื้อน สกปรกเหมือนต้องรีบซุกซ่อนในขณะที่เขียนค้างอยู่ มีตอนหนึ่ง นิกก็เขียนว่า หากพี่ไปคามารุนและพักอยู่ที่บ้านเขาแล้ว โทนี่ได้ขู่นิกก็ว่าต้องไม่พูดปัญหาส่วนตัวของเขาให้พี่รู้เด็ดขาด และบอกว่า หากให้พี่เลือกเลือกระหว่างตัวเขากับนิกก็แล้ว เขาแน่ใจว่าพี่ต้องเลือกเชื่อโทนี่ก่อน ฉะนั้น เขาขู่ว่าจะไม่พูดเรื่องส่วนตัวเด็ดขาด

พี่อ่านแล้วขุ่นลุก แต่จะให้พี่ปักใจเชื่อ นิกก็ทันที่นั้นก็ยังไม่สมควรทั้ง ๆ ที่ในใจรู้ว่าสิ่งที่นิกก็เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ที่จริงแล้ว นั้นมิใช่เป็นครั้งแรกที่พี่ได้ยินเรื่องโทนี่ในทางเสียหาย ประมาณ ๔ ปีก่อนหน้านั้น มีนักศึกษาหญิงชาวคามารุนชื่ออิวอนมาเรียนที่อังกฤษ เธอเป็นลูกศิษย์รุ่นแรกของโท

นี่ เขาอยากพบพี พีจึงเชิญเขามาพักที่บ้านสองคืน พาไปวัดที่พีเคยฝากโทนี่ให้อยู่กับพระท่านหนึ่งอาทิตย์ ตอนนั้น อีวอนก็ได้พูดกับพีแล้วว่า โทนี่ได้เปลี่ยนไป ไม่เหมือนกับโทนี่ที่เพิ่งกลับจากอังกฤษใหม่ ๆ ที่มีความจริงใจและปรารถนาดี ต้องการถ่ายทอดความรู้ของพีอย่างเดียว พีเคยถามโทนี่ตรง ๆ เมื่อเขาโทรมา แต่เขาก็มีเหตุผลของเขาว่าทำไมอีวอนจึงพูดเช่นนั้น พีก็เชื่อสิ่งที่โทนี่พูดในตอนนั้น แต่พออ่านจดหมายของนิกก็แล้ว พีจึงมั่นใจมากขึ้นว่าโทนี่ได้เปลี่ยนไปแน่นอน แต่คิดว่า ยังไง ก็ควรให้โทนี่พูดอธิบายตนเองก่อน

พีจึงเขียนอีเมลให้โทนี่ พูดสั้น ๆ ว่า พีได้รับจดหมายยาว ๒๐ หน้าของนิกก็แล้ว เพื่อความเป็นธรรมของโทนี่ พีจะให้เขาอธิบายตนเอง ขอให้พูดเปิดอกกับพี ไม่ว่าปัญหาจะเป็นอะไรก็ตาม ไม่เป็นไร เราจะแก้ปัญหาด้วยกัน พีจะพยายามเข้าใจ จะไม่ทอดทิ้งและจะช่วยเสมอ แต่ขอให้พูดกับพีก่อน

พีพยายามเขียนให้สั้นมาก โทนี่เขียนกลับมาทันที เต็มไปด้วยความโกรธเคืองพี บอกพีว่า พีจะไปรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวแอฟริกา และรู้จักนิกก็จริง ๆ หรือ มีประโยชน์หนึ่ง โทนี่เรียกพีว่า tyrant หรือ ทรราชย์ พีจำเนื้อหาไม่ได้หมด แต่สรุปว่า เขาโกรธพีมาก สิ่งที่พีถาม เขาไม่ตอบ กลับไปพูดในสิ่งที่พีเองก็ยังไม่รู้ได้ทำทนายให้เขาตอบเลย ซึ่งผิดหลักการของการโต้วาที หากฝ่ายตรงข้ามไม่ได้ยกหัวข้อขึ้นมาพูดเพื่อให้อีกฝ่ายแก้ให้ตกแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องพูด ฉะนั้น จึงทำให้สิ่งที่โทนี่พูดมาทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องเพื่อเจ้า ย้ำความวิปลาศของตัวเอง พีก็ตกใจเหมือนกันว่า ลูกศิษย์คนโปรดของพีเป็นเช่นนี้ไปได้หรือ ตอนนั้น ไม่สามารถพูดกับใครได้ทั้งสิ้น ยิ่งสามีแล้ว ยิ่งให้รู้ไม่ได้ ต้องเก็บไว้คนเดียว อีเมลต้องรีบลบทิ้ง กลัวแบร์รี่ไปเห็นเข้า พีจึงเขียนกลับไปให้โทนี่ บอกว่า ต้องขอโทษด้วยที่จดหมายของพีทำให้เขาโกรธจนเฉียวเช่นนั้น แต่ที่จริงพียังไม่ได้อัดสินตัวเขาเลยนะ เพียงขอให้เขาอธิบายตัวเองเท่านั้น ไม่มีอะไรมากกว่านั้นเลย และพีก็คอยให้เขาเขียนกลับ

หลายวันผ่านไป ไม่มีข่าวเลย คำขอโทษสักคำก็ไม่มี พีจึงตัดสินใจเขียนอีเมลอีกฉบับหนึ่ง ที่นี้เขียนยาว และเขียนชนิดที่เอา “ตัวตน” ของโทนี่มาหวดเขี่ยอย่างแรง พีพูดอย่างไม่เลียงเลย เชือดทันที แต่พีก็ยังจบจดหมายโดยบอกเขาว่า พียังคงเป็นคน ๆ เดียวที่จะช่วยให้เขาขึ้นมาจากขมขม นรกได้ และยังคงต้องการช่วยเขาอยู่ ถ้าหากเขายอมให้พีช่วย นี่เป็นจดหมายที่ต้องการปลุกให้ลูกศิษย์ตื่นจากความหลับใหลของอวิชชา เป็นการปลุกแบบเขย่าแรง ๆ เพื่อให้ตื่นจริง ๆ เหมือนเอาทิงเจอร์เทลงแผลสด แสบมาก ถ้าคนไข้ไม่หายละก็ แสดงว่าเน่าลึก หลับลึก ที่นี้โทนี่ตอบกลับมา ซึ่งอ่านแล้ว ก็ยังเป็นตัวหนังสือที่ออกจากใจที่มีดমন ถูกเจอร์รี่ครอบงำอยู่ แม้จะขอโทษพี ก็ยังเป็นการขอโทษที่เสียไม่ได้ ไม่ได้รู้สึกอย่างแท้จริง พีจึงหยุด

เขียนถึงโทนี่ตั้งแต่บัดนั้น เพราะไม่ได้รู้สึกว่าเขาสำนักผิดจริง จะรอการขอโทษที่ออกจากใจจริง

หลังจากนั้น พี่ก็เน้นช่วยนิคกี้และลูกอ่อน ได้ข่าวจากนิคกี้มากขึ้น เขาเขียนเล่าความคืบหน้าให้พี่รู้เสมอ ทำให้พี่รู้ถึงอาการวิปลาตทางจิตของโทนี่มากขึ้น พี่พยายามเขียนถึงนิคกี้ทั้งอีเมล ทั้งจดหมายติดสแตมป์ พยายามสอนให้เขาเกาะธรรมให้แน่น ๆ โดยพยายามฝึกวิปัสสนาไป พร้อมกับส่งเงินไปให้เขาใช้ จะส่งมาก เราก็ก็นไม่มีเงิน จะส่งน้อยก็ไม่คุ้มกับการไปเสียค่าธรรมเนียม จึงเสี่ยงโดยการสอดเงินลงในจดหมาย ๒๐ ปอนด์บ้าง ๕๐ ปอนด์บ้าง ซึ่งก็ถึงบ้าง หายบ้าง จดหมายส่วนมากถูกเปิด ในที่สุด จึงส่งผ่านธนาคารให้นิคกี้หนึ่งร้อยปอนด์เพื่อให้เขาเก็บไว้ค่อย ๆ ใช้ เรื่องเงินนี่เองที่ทำให้คนเปลี่ยนไป ช่วงหลัง ๆ ก่อนที่พี่จะเลิกเขียนให้นิคกี้ นั้น จดหมายของเธอมักเป็นเรื่องความจำเป็นของการใช้เงินมากกว่าอย่างอื่น พี่จึงเลิกติดต่อ

หลังจากที่เกิดเรื่องนี้กับโทนี่แล้ว พี่ก็รู้สึกโล่งอกว่า เรื่องการไปคามารุนก็ตกไปโดยสิ้นเชิง ไม่ต้องคิดมากอีกแล้ว ไม่ต้องมีปัญหากับสามีอีก แต่จู่ ๆ ก็ได้รับจดหมายจากมาร์ติน Martin ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของโทนี่เช่นกัน ตอนนั้นยังเป็นนักศึกษาเรียนพยาบาลอยู่ เขียนมาเล่าด้วยเรื่องราวเหมือนกับที่นิคกี้เล่าในเรื่องโทนี่ ขอร้องให้พี่ไปคามารุนเพื่อช่วยยุติปัญหาที่โทนี่ก่อขึ้นมา เพื่อเห็นแก่คนที่ต้องการเรียนรู้เรื่องให้เกี่ยวกับสมาธิอย่างแท้จริง อ่านจากสิ่งที่มาร์ตินเขียนแล้ว โทนี่ทำตัวเป็นเหมือนเจ้าพ่อ และกำลังนำเรื่องสมาธิมาผสมผสานกับเรื่อง witch craft, black magic (ภาษาไทยเรียกอะไรเอ่ย นึกไม่ออก) ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำกันอย่างแพร่หลายมากในแอฟริกา ตอนไปรอดต่อเครื่องที่ปารีส คุยกับคนคามารุนด้วยตัวเอง จึงรู้ว่า แม้คนของเขาเองที่มาตั้งหลักได้ในยุโรป มีเงินทองใช้ เขาจะกลับไปเยี่ยมญาติแค่ไม่กี่วัน จะรีบกลับ หรือ เดินทางไปเมืองอื่น เขาบอกว่า คนที่อิจฉาความร่ำรวยสามารถทำรายได้โดยแอบเอาผงอะไรมาใส่ในอาหาร กินแล้วทำให้บ้าหรือตายได้ เรื่องหมอผีนี้ยังทำกันอยู่มากในแอฟริกา มาร์ตินเล่าว่า โทนี่ทำตัวเหมือนว่าเขามีพลังอำนาจทางจิตมากกว่าคนอื่น เป็นหมอดู ทำนายฝัน มักดูหมอให้ผู้หญิงที่มีฐานะทางการเงินดีซึ่งส่วนมากมักมีสามีและครอบครัวแล้ว โทนี่มักให้หญิงชาวคามารุนคนหนึ่งที่ทำธุรกิจในฝรั่งเศสโทรหาพี่เสมอเมื่อเธอมายุโรป พี่คุยกับเธอทางโทรศัพท์อยู่หลายปี

พี่อ่านจดหมายของมาร์ตินตอนแรกแล้ว เห็นว่า อยู่กันคนละทวีปเช่นนี้ จะไปช่วยอะไรเขาได้ ไม่เห็นว่ามันจะเป็นเรื่อง เป็นปัญหาของเราได้อย่างไร ตอนนั้นได้คุยกับบาทหลวงนิคโคลัส แอลสัน (คนที่เขียนคำนำให้หนังสือพี่) ท่านก็บอกเช่นกันว่า นิมิใช่เป็นปัญหาของพี่นะ พี่ได้สอนโทนี่อย่างหนึ่ง แต่ถ้าหากเขาไปทำอีกอย่างหนึ่ง มันก็ไม่ได้อยู่ในอำนาจของพี่แล้ว ท่านบอกให้พี่ปล่อยเรื่องนี้เถิด เพราะงานอื่นที่พี่ต้องทำมีอีกมาก พี่จึง

เขียนบอกมาร์ตินว่า พี่ไม่ขอยุ่งกับปัญหาของพวกเขา ขอให้จัดการกันเอง จะไม่ไปคามารุนแน่นอน

แต่กลุ่มของมาร์ตินก็ไม่ละความพยายาม เขียนมาขอรับรองว่าเขาต้องการรู้จักพระเจ้าองค์จริง ๆ เหมือนกับที่พี่เขียนไว้ในหนังสือ แล้วพวกเขาจะรู้จักพระเจ้าองค์จริงได้อย่างไร หากพี่ไม่ไปสอนพวกเขา พี่ไม่ตอบ รู้ว่าไปไม่ได้จริง ๆ ในที่สุด กลุ่มของมาร์ตินจึงเขียนบอกพี่ว่า ถ้าเช่นนั้น เขาจะส่งนักศึกษาสองคนมาเรียนกับพี่ที่อังกฤษ เพื่อจะได้นำวิชาความรู้กลับไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นต่อไป ขอให้พี่ช่วยจัดการเรื่องเอกสารและข้อมูลที่จะมาสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮมด้วย นี่คือสิ่งที่พี่ไม่ชอบที่สุด ใครที่มาขอให้พี่ช่วยเรื่องพรรคนี้ เป็นคนไม่ชอบหาข้อมูลอะไรที่ตนเองไม่สนใจสอนอยู่ที่นี้ ๑๖ ปี ไม่เคยรู้เลยว่าเขาสมัครมาเรียนอย่างไร นอกจากนั้น หากให้นักศึกษาชาวคามารุนมาถึงอังกฤษแล้ว ค่าใช้จ่ายจะสูงมาก ต้องพกเงินของเขาเป็นปี ๆ มาจึงจะอยู่เมืองอังกฤษรอด ถ้าเขาติดขัด พี่รู้ดีเลยว่า พี่ต้องโอบอุ้มพวกเขาอีก จะต้องให้เขามาพักที่บ้านเรา และพี่กับแบร์รี่ก็ต้องทะเลาะกันอีก พี่จึงบอกมาร์ตินว่า อย่ามาเลยเมืองอังกฤษ ขอเวลาพี่คิดดูก่อน

นั่นเป็นช่วงที่พี่กลับเมืองไทยสามเดือนในปี 2001/๒๕๔๔ หญิงชาวฝรั่งเศสชื่อออรอ เขียนถึงพี่ในขณะที่พี่อยู่เมืองไทย เขาเป็นครูสอนภาษาฝรั่งเศสอยู่ที่คามารุนและเรียนไท้เก๊กกับมาร์ตินอยู่ เธอบอกว่าจะกลับมาฝรั่งเศสในเดือนสิงหาคม พี่จึงชวนให้เธอมาหาพี่ที่อังกฤษ จะได้ถามเรื่องคามารุน ออรอได้พยายามพูดเชียร์ให้พี่ไปคามารุนเพื่อสอนคนที่เขาอยากเรียนรู้อันจริง ๆ บอกพี่ว่า เขาเชื่อในความจริงใจและความปรารถนาดีของมาร์ตินและกลุ่มเพื่อนของเขา และบอกว่าพี่สามารถพักที่บ้านเขาได้

พี่จึงมานั่งคิดว่า โทนี่เป็นความรับผิดชอบของเรา เพราะเขามาเรียนรู้เรื่องสมาธิจากเรา แต่เป้าหมายยังไม่ชัด จึงไปเลี้ยวผิดทาง สร้างความเสียหายให้ตนเองและผู้อื่น พร้อมเห็นด้วยว่า ครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียงทางวิปัสสนาส่วนมากมักไม่เลือกไปสอนอาฟริกา มักมาปักหลักในยุโรปและอเมริกามากกว่า ฉะนั้น หากมีชาวอาฟริกาที่ยังสนใจอยากเรียนรู้เรื่องวิปัสสนาแล้ว เราควรไปอนุเคราะห์เขาหน่อย ควรเอาเมล็ดพันธุ์พระนิพพานและวิปัสสนาไปโปรยไว้ในอาฟริกาบ้าง และเนื่องจากสามีพี่ได้พบกับออรอเป็นส่วนตัว ได้ถามไถ่เรื่องความปลอดภัยของพี่ และหลังจากที่มีปัญหาจนพูดเรื่องหย่าร้างกันแล้ว ต่างฝ่ายต่างก็พยายามประนีประนอมเพื่อโอบอุ้มครอบครัวนี้ให้อยู่รอดต่อไป แบร์รี่จึงเริ่มยอมรับในสิ่งที่พี่ทำมากขึ้น จึงยอมให้พี่ไปคามารุนในเดือนเมษายน 2002/๒๕๔๕ โดยที่น้อยเป็นคนช่วยหาทุนให้พี่เดินทางในครั้งนั้น

เมื่อออรอมาเยี่ยมพี่กับจูลีเลียนั้น พี่ได้พาเขาไปเที่ยวมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม พาไปดูห้องที่พี่สอนไท้เก๊ก พี่จึงฝากหนังสือที่เพิ่งออกใหม่

ของพีและเสื้อของมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮมกลับไปกับออรอเพื่อให้โทนี่
ตอนนั้นนิกก็กลับไปคืนดีอยู่กับโทนี่แล้ว ไม่ได้เขียนจดหมายถึงพีแล้ว พีย้า
ให้ออรอกับมาร์ตินเอาของฝากไปให้โทนี่เป็นส่วนตัวและบอกให้เขารู้ถึงการ
มาจัดอบรมที่บ้านเมืองเขา เพื่อว่าทุกฝ่ายจะได้มาเรียนรู้จากพีเหมือนกัน
หมด อย่าสร้างความแตกแยกกันเลย หวังว่าจะสามารถประสานรอยร้าวให้
พวกเขาได้ ปรากฏว่า นอกจากโทนี่ไม่ได้กล่าวขอบคุณพีในเรื่องของฝาก
แล้ว ยังโกรธพีอีก อีเมลพีบอกว่า แอบทำเรื่องนี้ลับหลังเขาโดยไม่ได้
ปรึกษาเขาเลย และกำลังถูกมาร์ตินหลอกใช้ พีจึงเขียนจดหมายฉบับยาว
อีก บอกเขาว่า มาร์ตินจะหลอกใช้พีเพื่อเอาธรรมะจากพีนั้น พีไม่ว่าหรอก
การหลอกใช้เช่นนี้เห็นว่ามีประโยชน์ และไหน ๆ พีก็จะมาคามา룬แล้ว และ
เขาก็เป็นคนเดียวที่พีรู้จักในบ้านเมืองนี้ พีเห็นว่า หากโทนี่กับพีสามารถ
ทำงานร่วมกันเป็นทีมได้แล้ว เขาจะสามารถช่วยเหลือคนได้มากทีเดียว
และยอมรับในความสามารถของเขาที่เอาความรู้ของพีมาเผยแพร่จนมีคนที่
รู้จักพีเช่นนี้ เป็นจดหมายที่พีให้กำลังใจเขามาก โดยพูดให้เขาทิ้งเรื่องเก่า ๆ
ไป และมาเริ่มต้นกันใหม่กับพีโดยที่พีจะสอนในสิ่งที่พีเพิ่งได้พบใหม่ ๆ ให้
เขา เป็นจดหมายที่คนรับจำเป็นต้องตอบ แต่โทนี่ก็ไม่ตอบกลับเลย เจียบ
อีก พีจึงปล่อยอีก และหวังว่าเมื่อไปถึงคามา룬แล้ว เขากับนิกก็จะมาพบพี
เอง โดยเฉพาะนิกก็ที่พีได้ช่วยเหลือเขาไม่น้อยเลย

ที่จริงพีอยากให้มีผู้ชายร่วมเดินทางไปด้วยคนหนึ่ง อาจจะเป็นลูก
ชายคนโต หรือลูกศิษย์ หรือแบร์รี่ แต่มันไม่ง่ายทั้งเรื่องเงินและเวลา จึงต้อง
ลุยคนเดียว การเดินทางครั้งนั้นก็เต็มไปด้วยอุปสรรค เพราะต้องการซื้อตั๋ว
ถูก จึงต้องไปเกรออยู่ที่สนามบินในปารีสเพื่อรอต่อเครื่องถึง ๒๔ ชั่วโมง
ตอนเช็กระเป๋าที่โกลาหลมาก เพราะผู้หญิงชาวคามา룬ล้วนหอบหิ้วของ
มากเหลือเกิน ภายใน ๕ นาทีที่จุดลงทะเบียนอยู่นั้น พีก็ฟังภาษาฝรั่งเศสไม่
กระดิกหูเลย รู้แต่ว่า ผู้หญิงสองคนนั้นขอร้องให้พีช่วย แทบจะกราบเราเลย
คนหนึ่งขอให้เราซิงกระเป๋าของเรารวมของเรา อีกคนหนึ่งช่วยให้เราหิ้วถุง
หนึ่งขึ้นเครื่องบิน ซึ่งพีก็ช่วยไปโดยไม่ได้คิดอะไร ตอนรอขึ้นเครื่อง โทรให้
แบร์รี่เป็นครั้งสุดท้ายว่าจะขึ้นเครื่องแล้วนะ เล่าให้เขาฟังถึงเรื่องช่วยผู้หญิง
สองคน เท่านั้นเอง หูพีจะระเบิด

“you stupid woman.....if they carry drugs, how can I get you
out from the jail in Cameroon? You want to go and I let you go
and you do this to me...how do you think I can sleep tonight?...”

พีค่อยถึงบางอ้อ ถึงรู้ว่า เราฟังทำในสิ่งที่คนเดินทางยุคนี้ถูกเตือนนัก
เตือนหนาวอย่าทำ นี่เป็น cardinal rule ที่คนเดินทางต้องรู้ การไปอาสา
หิ้วของให้คนอื่นนั้นเป็นเรื่องที่ทางสนามบินพูดรอกทุกคนอยู่ทุก ๑๐ นาที พี
นั่งฟังไม่รู้ก็ร้อยเที่ยวตอรองอยู่ แต่พอเอาจริง คนละเรื่องกันเลย แบร์รี่
ไม่ยอมพูดกับพีต่อ ส่งหุโทรศัพท์ให้ลูกซึ่งบอกแม่ว่า พ่อโกรธมาก ออก
จากบ้านไปแล้ว และก็มาฟังลูกดูเราอีก ทำให้ลูกเป็นห่วงเราอีก

เทวดาคงคุ้มครองเราอยู่ เพราะเขาไม่ได้เอายาเสพติดไป มาถึงสนามบินที่คามารูน ออรรอมาหลังจากที่เครื่องลงแล้วถึงเกือบสองชั่วโมง ตอนที่รอรับกระเป๋าอยู่ พี่เห็นแต่ชายหนุ่มสามคนเดินแรงเดินก่าอย่างตื่นเต้นอยู่ไกล ๆ และโบกมือให้ พี่ก็ไม่ว่าเขาโบกมือให้เรา คิดว่าเขาทำคนอื่น มัวมองหาแต่ผู้หญิงผิวขาวที่ควรจะเด่นออกมาในหมู่คนดำ หาเท่าไรก็ไม่เจอ คิดอยู่ว่า หากออรรอไม่มาแล้วเราจะทำอย่างไร ปรากฏว่าพอออกมาเท่านั้น ชายหนุ่มสามคนก็เข้ามาแนะนำตัวเอง ปรากฏว่า คือ มาร์ติน (ตอนนี้ยิวสวีเดน) ฮิลเลอร์ (อาจารย์ไท่เก๊ก) กับ แบททิน (ตอนนี้แปลไบไม่กำมือเดียวเป็นฝรั่งเศส) ซึ่งรู้จักแต่ตัวหนังสือที่เขียนถึงกันเท่านั้น มาคุยกับจูเลียตตอนหลังแล้ว จูเลียตจนออรรอมากที่ไปรับพี่สายเกินไป ตอนที่ออรรอมาหาพี่นั้น เขาพักที่บ้านของจูเลียต ตอนนั้นพี่ฟังออรรอคนเดียว เพราะใครก็ได้ที่จะไปรับพี่ที่สนามบิน พี่จะไปรู้ได้อย่างไรว่าเป็นใคร โทนี่สามารถให้คนของเขาไปรับพี่ก็ได้ ไปถึงบ้านเมืองเขาแล้ว หากเขายังโกรธพี่อยู่และอยากทำอันตรายเราระก ก็หายตัวชนิดหาศพไม่เจอเลยแหละ

มานั่งคิดแล้วนี่ แบรีคิดถูกมากกว่าพี่ เขารู้ดีกว่าพี่มากทั้ง ๆ ที่พี่เล่าเรื่องโทนี่ให้เขารู้อย่างกระปริดกระปรอยมาก ไม่เคยเล่าเรื่องที่เขาให้คนมาทำร้ายเมียตัวเอง แต่เพราะแบรีเดินทางไปหลายประเทศตอนก่อนแต่งงานกับพี่ เขาจึงรู้ว่าอันตรายนั้นมีรอบด้านสำหรับผู้หญิงที่เดินทางคนเดียวโดยเฉพาะไปอาฟริกา และยิ่งห่วงพี่มากขึ้นเพราะเขารู้ว่าพี่อยู่ในโลกอันบริสุทธิ์ของพี่ที่ไม่เข้าใจโลกของคนใจบาป นี่เป็นสาเหตุใหญ่ที่เขาไม่ยอมให้พี่ไปคามารูนตั้งแต่แรก จริงที่เดี๋ยวว่าพี่นั้นมองไม่เห็นอันตรายที่อาจจะเกิดกับตนเอง นอกจากความปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์และมุ่งอยากช่วยเหลือคนแต่ฝ่ายเดียว มั่นใจอย่างเดียวว่าความดีของเรานั้นเองที่จะช่วยปกป้องคุ้มครองเราให้ปลอดภัย จึงกล้าไป

ปรากฏว่า พี่อยู่คามารูน ๑๘ วัน ได้จัดการอบรมอยู่สองเมือง มีคนมาเข้าอบรมทั้งหมดเกือบ ๓๐ คน ถ้าหากโทนี่ยอมร่วมมือกับพี่ตั้งแต่แรกแล้ว คงมีคนมาเข้าอบรมมากกว่านี้ พี่พักอยู่ที่บ้านของออรรอซึ่งห่างจากบ้านของโทนี่เพียงไม่ถึง ๓ กิโลเมตร พี่เอาเสื้อผ้าและขนมเตรียมไปฝากให้นิกก็กับลูกสาว เพราะแน่ใจมากกว่า หากโทนี่ไม่มาหาพี่แล้ว นิกก็ต้องพาลูกมาหาพี่แน่นอน วันที่พวกเราเดินทางไปชายหาดด้วยรถคนละคันนั้น รถอีกคันหนึ่งที่พี่ไม่ได้นั่งด้วยนั้นได้เห็นโทนี่เดินผ่านไป พี่รออย่างเจียบ ๆ อยู่ในใจจนถึงวันสุดท้ายก่อนออกเดินทาง ใจหนึ่งก็ยังอยากเห็นหน้าโทนี่ ลูกศิษย์ที่ไม่ได้เห็นหน้ากันราว ๑๐ ปีเศษแล้ว แต่อีกใจหนึ่งก็รู้ว่า ถ้าพี่มาถึงบ้านเมืองเขาแล้ว เขายังไม่ยอมมาหาดังแต่วันแรก มาขอโทษแล้ว คนเช่นนี้ก็ช่วยยากแล้ว พี่จึงจากคามารูนโดยไม่ได้พบโทนี่เลย

หลังจากนั้น พี่ก็ได้รับจดหมายจากนักศึกษาบางคน พี่ได้พบในช่วงไปอบรม เขาเห็นเป็นโอกาสว่าพี่จะสามารถช่วยเหลือเรื่องการเงินหรือช่วยให้เขามาเรียนต่อที่ยุโรปได้ พี่เขียนจดหมายฉบับยาวให้ทุกคนไปเลยว่า

ช่วยไม่ได้ เพราะพี่ไม่มีเงิน และอย่าขออีก และตัดสินใจเขียนจดหมายให้มูลนิธิ Comic Relief ที่เขาหาเงินช่วยอาฟริกา หวังว่า ถ้าเขาให้เงินมาก่อนหนึ่ง จะได้นำมาสร้างงานให้กับลูกศิษย์ที่คามารุน จะได้ไม่ต้องคิดเรื่องไปยุโรป ลืมแล้วว่า ก่อนพี่ไปคามารุนนั้น พี่ได้ส่งเงินก่อนหนึ่ง ๔๐๐ ปอนด์ จูเลียตช่วยอีก ๑๐๐ ปอนด์ เพื่อช่วยมาร์ตินซื้อที่ดินแปลงหนึ่งโดยที่ออโรเป็นคนออกเงินส่วนใหญ่ หวังว่าที่ดินแปลงนั้นจะนำมาสร้างประโยชน์ได้ในอนาคตหากมีทุนพอ มาร์ตินจบพยาบาล สามารถทำสาธารณสุขเล็ก ๆ พี่จึงพยายามจะสานต่อโดยคิดว่าหากมูลนิธิให้เงินพี่ได้ละก็ เงินนั้นสามารถนำมาสร้างงานบนที่ดินผืนนี้ซึ่งพี่ได้ไปดูมาแล้ว แต่ก็ทำไม่ได้อีก เพราะพี่ไม่ได้มีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรอะไร และไม่มีโครงการอะไรในอาฟริกา อย่างไรก็ตาม ช่วงนั้นพี่ก็ไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้ได้มาก เพราะงานทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงได้ ต้องผ่านการพูดการเขียนของพี่คนเดียว จึงต้องปล่อยไปก่อน จนถึงบัดนี้ จดหมายฉบับนี้แหละที่กลับมาจับเรื่องนี้อีกอย่างจริงจังต่อ

อย่างไรก็ตามเมื่อโทนี่เห็นจดหมายที่พี่เขียนให้ Comic Relief เพื่อขอทุนมาช่วยลูกศิษย์แล้ว เขาเขียนมาต่อว่าพี่อีก พี่จึงบอกเขาว่า ถ้าไม่มีอะไรดี ๆ จะพูดแล้ว ไม่ต้องพูดกับพี่อีก พี่จะไม่อ่านและไม่ตอบจดหมายของเขาอีกแล้ว และบอกเขาว่า ปัญหาของเขาคือ กำลังถูกตัวตน ego มอมเมาจนใจหิวไม่ขึ้น จึงอิจฉา ริษยา มองไม่ออกว่าสิ่งที่พี่พยายามทำคือการช่วยเหลือคนของเขาเองรวมทั้งตัวเขาด้วย ถ้าเป็นคนอื่น พี่คงตัดหางปล่อยวัดไปแล้วโดยเอาชื่อของเขาออกจาก list อีเมลล์ของพี่ แต่พี่ก็ไม่ทำเพราะเห็นว่าเขาเคยเป็นลูกศิษย์เรามาก่อน ยังอยากให้เขาได้อ่านสิ่งดี ๆ ที่พี่ส่งให้คนอื่น ๆ อ่านกันด้วยความหวังว่าเขาจะเปลี่ยนไปในทางดีขึ้น แต่ทุกครั้งโทนี่เห็นข่าวของพี่ที่เขียนถึงกลุ่มของมาร์ตินแล้ว เขามักโกรธและเขียนมาว่ากระทบบพี่เสมอ ครั้งล่าสุดนี้ เขาได้อ่านจดหมายที่พี่แสดงความยินดีกับกลุ่มของมาร์ตินที่ได้ตั้งสมาคมไท่เก๊กชึ่งกงจนสำเร็จ โดยเป็นที่ยอมรับของ The Ministry of Youth and Sport ซึ่งพี่ได้ช่วยเหลือพวกเขาโดยการเข้าไปคุยกับรัฐมนตรีของเขาในขณะที่พี่อยู่คามารุน ประเทศนี้เขาสนับสนุนเรื่องกิจกรรมการกีฬาของหนุ่มสาวจนมีทั้งกระทรวงรับผิดชอบอยู่ เพราะถ้าเขาทำสำเร็จ เท่ากับการสร้างงานให้พวกเขาได้ทำ มีรายได้ สามารถกระจายการออกกำลังแบบไท่เก๊กที่ฟวงสมาธิให้หนุ่มสาวได้มากขึ้น รัฐบาลอาจจะจะมีเงินงบประมาณให้ เป็นการสร้างวัฒนธรรมสติปัญญา จากการไปคุยกับรัฐมนตรีของพี่ในครั้งนั้น พวกเขาถึงสำเร็จเรื่องต่อมาจนสำเร็จ สามารถตั้งสมาคมไท่เก๊กชึ่งกงในระดับชาติได้เมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ตอนนี้อีแลร์กับแบทินกับ Mr. Ambassa ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ดังที่เคยเล่าไว้แล้วเป็นตัวยืน โทนี่ได้อ่านจดหมายของพี่ในเว็บไซต์ จึงโกรธพี่อีก จึงระดมให้คนของเขาเขียนเข้ามาวิจารณ์พี่ในสมุดเยี่ยมในเว็บไซต์ของพี่ พี่จึงให้ธงชัยปิดไปก่อน พี่ก็ไม่ได้เสียเวลาอ่านด้วย

ที่ต้องการเล่าเรื่องโทนี่ให้พวกเรารับรู้ไว้อย่างละเอียดเช่นนี้ เพราะพีมีความรู้สึกวาทินีจะโกรธพีไปอีกนาน ไม่รู้จะพูดตามความรู้สึกตอนนี้ว่า หากจะมีใครคิดทำร้ายพีในอนาคตละก็ คน ๆ นี้สามารถทำร้ายพีได้ พี่อาจจะเดาผิดก็ได้ ขอให้มันเป็นจริงเถิดว่าผิด อย่าให้ถูกเลย คน ๆ นี้อันตรายเพราะเป็นคนที่มี "ตัวตน" ใหญ่มาก คนอย่างนี้ ถ้ามีอำนาจขึ้นมาแล้ว อันตรายลักษณะอย่างนี้แหละที่เรียกว่า "หลงตัวเอง" ถูกเจอร์รี่ครอบงำมิดเลย หลงว่าตัวเองเก่ง ฉลาด คนที่หลงตัวเองเช่นนี้ เมื่อหน้ามิดขึ้นมาแล้ว ทำอะไรก็ได้ พีไม่ได้พูดอย่างเหวี่ยงร่างแหนะ เพราะผู้นำชาวอาฟริกาที่ดี ๆ อย่างเนลสัน แมนเดลา ก็มีอยู่ แต่ผู้นำที่มีจิตวิปลาศ ที่บ้าอำนาจนั้นก็มากไม่น้อย อาฟริกาจึงล่มจมเพราะผู้นำบ้า ๆ พวกนี้ ซึ่งเริ่มจากคนอย่างโทนี่นี่แหละ มีความสามารถน้อย เด่นขึ้นมาเพราะเป็นนักเรียนนอก ในท่ามกลางคนที่ไม่มีโอกาสได้เห็นโลกภายนอกแล้ว คนก็ก้มหัวให้ แล้วก็เริ่มเมาในอำนาจชื่อเสียงของตนเอง ถ้าคนอย่างโทนี่สามารถไต่เต้าขึ้นไปจนเป็นระดับผู้นำประเทศได้แล้ว เขาก็จะเป็นหนึ่งในผู้นำประเภทบ้าอำนาจทั้งหลายของอาฟริกา พ่อของโทนี่เล่นการเมือง มีตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง มีอิทธิพลที่เดียว จึงมีเงินมาเรียนถึงเมืองอังกฤษ

พีจึงพูดบอว่า คนที่ยังปฏิบัติธรรมไม่ถึงขั้นปลอดภัย ยังเห็นแก่เงินและชื่อเสียงแล้ว จะทำงานใหญ่ไม่ได้ ทำแล้วก็ไปไม่รอด อันตรายทั้งกับตัวเองและผู้อื่น เหมือนอย่างโทนี่ หลงลึกเลย ออกยากมากแล้ว เพราะเขาไม่ยอมรับฟังพี่เลย และยังพาคนให้เข้ารกเข้าพงไปด้วย คนที่ทำงานใหญ่ได้นั้น จะต้องเกิดเองอย่างเป็นธรรมชาติ อย่างค่อยเป็นค่อยไป จะทำได้เองโดยไม่รู้สึกว่ามันใหญ่เหมือนชายอกสามศอกสามารถยกของหนักได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกหนัก คนทำงานใหญ่ได้เช่นนี้ แสดงว่าต้องมีแรงเสียดทานในใจน้อยมากแล้วอันเป็นผลจากการปฏิบัติธรรมที่ได้ถึงขั้นปลอดภัยแล้ว จึงทำได้ หากใครยังไม่ปลอดภัยแต่คิดอยากทำงานใหญ่ ก็จะวิปลาศเหมือนโทนี่และตัวอย่างอีกมากมายที่พวกเรา รู้ ๆ กันอยู่

ส่วนเรื่องจะให้พีเชื่อใครนั้น เป็นทางเลือกระหว่างการเชื่อกลุ่มคนที่เขายอมมาให้พี่สอนและเรียนรู้กับพี กับคนที่ไม่ยอมแม้ขอโทษพีทั้ง ๆ ที่ตนเองทำผิดต่อพี

เหตุผลที่พี่อยากให้มาร์ติน ฮีแลร์ กับแบทิน (อาจารย์ Sly ด้วย) มาเข้าร่วมอบรมกับพี่อีกที่เมืองไทย เพราะหากพี่ถูกพวกเขาหลอกใช้จริงอย่างที่โทนี่กล่าวหาแล้ว พี่ก็ต้องการแก้ไขความเห็นผิดของพวกเขา โดยให้เขามาเรียนรู้กับพี่อีก จนพี่มั่นใจได้ว่า พวกเขามีทิวทัศน์ที่ถูกต้องอย่างแท้จริง สามารถหยั่งรากแก้วของชีวิตได้อย่างแท้จริง ในสามคนนี้ พี่ดูออกว่า ฮีแลร์ตอนนี้อาจจะย่าง ๓๐ แล้ว เป็นคนที่มีภูมิธรรมแนบที่เดียวแหละ แม้เขาจะพูดภาษาอังกฤษกับพีไม่ค่อยได้ แต่เขาก็ดูแลพี่อย่างดีมากในขณะที่พี่อยู่คามารูน เป็นคนอยู่ใกล้ชิดพี่ตลอด ๑๘ วันที่พี่อยู่ที่นั่น จึงดูออกกว่าคน ๆ นี้

ทำเรื่องในใจได้ดีทีเดียว เป็นผู้นำในเรื่องจิตวิญญาณให้คนของเขาได้ พี่ได้ดู CD ที่เขาส่งมา เห็นความละเอียดประณีตในท่ารำไท่เก๊กของพวกเขาโดยเฉพาะของฮิแลร์แล้ว ก็เท่ากับตอกย้ำความมั่นใจของพี่ว่า พี่เชื่อเขาได้

คงต้องมีคนสงสัยว่าทำไมพี่จึงอยากช่วยเหลือคนเหล่านี้มากนัก ทั้ง ๆ ที่มีปัญหามากมาย แน่นนอนอยู่แล้วว่ามันต้องเป็นเรื่องกรรมลิขิต เป็นเรื่องแรงเหวี่ยงของกรรมเพราะพี่ก็คิดไม่ออกว่า ผู้หญิงไทยอย่างพี่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชาวคามารุนเหล่านี้ได้อย่างไร อยู่ใกล้กันคนละทวีป คิดไม่ออกจริง ๆ มองกลับแล้วโทนี่เป็นเพียงหินก้อนหนึ่ง stepping stone เพื่อให้เราเหยียบไปสู่ก้อนต่อไป ก็เท่านั้น และจะนำไปสู่อะไรอีก พี่ก็ไม่รู้

ตอนนี้พี่มองหน้ามนุษย์แล้ว เห็นเหมือนกันหมดว่า ล้วนเป็นก้อนทุกซ์ที่เดินได้ ต่างกันเพียงว่าก้อนทุกซ์ของใครใหญ่หรือเล็กกว่ากันเท่านั้น พี่จึงมองหน้าคนผิวดำเหล่านี้ไม่ต่างไปจากหน้าคนผิวขาวอย่างฝรั่งหรือคนผิวเหลืองอย่างชาวเอเชียเรา เห็นเป็นก้อนทุกซ์เหมือนกันหมด จึงไม่มีเหตุผลอันใดที่จะไม่ช่วยพวกเขา

นอกจากนั้น อาฟริกาเป็นทวีปที่ประเทศร่ำรวยไม่อยากแบกภาระอีกแล้ว เขาเห็นอาฟริกาและปัญหาของเขาเป็นเหมือนก้อนมะเร็งที่รังแต่จะกินตัวเองจนตาย เป็นตัวถ่วงที่ช่วยไม่ได้แล้ว เงินทองที่เขาทุ่มเทไปเพื่อช่วยเหลือคนอดตายในอาฟริกา นั้นไปไม่ถึงคนจนหรอก ล้วนไปกองอยู่ในมือของผู้นำบ้านการเมืองทั้งหลายที่นำมาสร้างฐานอำนาจให้ตัวเองและป้อนสงครามกลางเมืองให้ดำเนินต่อไป ตอนนีกลุ่มนักร้องนักดนตรีชาวอังกฤษรวมตัวกันร้องเพลงฉลองครบรอบ ๒๐ ปีที่ Band Aid นำโดย Bob Geldof หาเงินไปช่วยคนอดตายที่เอธิโอเปียเป็นครั้งแรก ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา เงินที่เอาไปทุ่มให้กับอาฟริกาทั้งจากรัฐบาลและคนบริจาคอย่าง Band Aid และ Comic Relief นั้นรวมแล้วนับเป็นร้อย ๆ พัน ๆ ล้านปอนด์เห็นจะได้ แต่ปัญหาก็ยังมีอยู่เหมือนเดิม คนยังอดตายเหมือนเดิม เด็กกำพร้าที่พ่อแม่ตายด้วยโรคเอดส์มีนับล้าน ไม่มีใครเลี้ยงดู น่าสงสารมาก เพราะเงินเหล่านี้ไปไม่ถึงคนจนและคนที่ต้องการอย่างแท้จริง หนังสือพิมพ์เปิดเผยว่า รัฐบาลเองเป็นตัวการที่สร้างสถานการณ์ ทำให้คนของเขาอดตายเพื่อระดมเงินช่วยเหลือจากประเทศร่ำรวย โดยการกักตุนอาหารไม่ให้ถึงคนจน และเพื่อเลี้ยงทหารให้สู้ในสงครามกลางเมืองแทน องค์การสหประชาชาติรวมทั้งกลุ่ม NGO ทั้งหมดก็รู้ข้อเท็จจริงนี้ แต่ทำอะไรไม่ได้ และประเทศร่ำรวยก็ยังคงต้องให้เงินช่วยเหลือ เพราะถ้าไม่ให้ ก็จะถูกชาวโลกด่าเอา และถ้าเงินช่วยปัญหาของอาฟริกาได้จริง ๆ แล้ว ปัญหา น่าจะตกไปนานแล้ว แต่ทำไมใช้เรื่องเงินเพียงอย่างเดียว เป็นเรื่องการขาดภูมิปัญญาในเรื่องเป้าหมายชีวิตมากกว่า องค์การสหประชาชาติเป็นเสือกระดาษที่ไม่มีน้ำยาอะไรทั้งสิ้น ไม่ได้เป็นองค์กรนำชาวโลกอย่างแท้จริง เพราะไม่มีใครมีภูมิปัญญารู้เรื่องเป้าหมายของชีวิตอย่างแท้จริง จึงนำชาวโลกไม่ได้ เบื้องหลังแล้ว ก็คือการนำ

ของกลุ่มประเทศมหาอำนาจเท่านั้น จะมีใครเสียอีกเล่า นี่เป็นปรากฏการณ์ หรือเป็นอาการของสังสารวัฏอย่างแท้จริง

คนอาฟริกาไม่ได้มีนิสัยที่กระตือรือร้น ขยันขันแข็ง คิดสร้างสรรค์ เหมือนคนเอเชียเรา เมื่อมาเจอผู้นำแล้ว ๆ และเต็มไปด้วยการคอร์รัปชันเช่น นั้น แม้คนที่อยากพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นก็อยู่ยาก แม้มีผู้นำดี ๆ อย่างเนลสัน แมนเดลา ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นผู้นำที่ไม่มีภูมิปัญญาในเรื่องเป้าหมายชีวิตอยู่ นั้นเอง อาฟริกาจึงเป็นทวีปที่มีดมนจริง ๆ ในทุก ๆ ด้าน ทรัพยากรที่มีอยู่ก็ ร้างแต่จะถูกคนที่ฉวยโอกาสดูดซับออกมาหมด

ฉะนั้น พี่จึงเข้าใจลูกศิษย์บางคนที่บอกพี่ว่า อย่าปล่อยให้เขาตาย อย่างเงิบ ๆ ในอาฟริกาเลย ช่วยให้เขามีโอกาสได้ออกมาเห็นโลกบ้างเถิด มาร์ตินนี่พี่ก็ปฏิเสธเขาไปหลายครั้ง บอกเขาให้เป็นกำลังของชาติตัวเองดีกว่า อย่าออกมาเลย แต่จะ让他ทำอะไรเมื่อเรียนจบพยาบาลแล้วก็ยังหางานทำในบ้านเมืองตัวเองไม่ได้ เขาจึงดั้นด้นหาทางมาถึงสวีเดนจนได้ ที่พี่ไม่อยากให้พวกเขาออกมานั้น เพราะพี่รู้ว่า นั่นอาจเป็นเรื่องหนีเสือปะ จะเข้าก็ได้ เพราะยุโรปก็ไม่ใช่ว่าจะอยู่ง่ายถ้าไม่มีเงิน การแก้ปัญหาที่แท้จริงไม่ใช่การหนีออกจากอาฟริกา แต่เป็นเรื่องที่สามารถจุดประกายของแสงสว่าง แห่งธรรมให้เกิดในจิตใจของคนอาฟริกาต่างหาก ถ้าจิตใจของคนผิวดำนี้ สว่างได้แล้ว การอยู่ในประเทศคามา룬ที่ยังมีธรรมชาติแวดล้อมอันเขียวชอุ่ม อาหารอุดมสมบูรณ์ จะกลับกลายเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติธรรมของ พวกเขามาก

พี่จึงคิดว่าหากมีคนอาฟริกาเพียงไม่กี่คนที่ต้องการเรียนรู้จากพี่แล้ว พี่ต้องให้โอกาสแก่เขา และต้องการให้เขาเห็นว่า แม้อยู่ในบ้านเมืองเขา แล้ว เขาก็ทำวิปัสสนาได้ เมื่อเขาสามารถปฏิบัติจนเข้าบ้านที่สี่ได้ สามารถรับผัสสะที่บริสุทธิ์ได้แล้ว เขาจะรู้เองว่าการอยู่บ้านเมืองของเขานั้นก็ไม่เลว เลย ดีซะอีก จะสามารถทำให้ชีวิตเขาลงตัว หยั่งรากแก้วของชีวิตได้มากขึ้น เป็นสุขมากขึ้น ตรงนี้แหละที่จะก่อให้เกิดการสร้างสรรคอย่างแท้จริง และพี่ ก็รู้ว่า กลุ่มนักศึกษาที่ได้เข้าอบรมกับพี่ที่คามา룬นั้น มีบางคนที่มีบารมีมาก ทำวิปัสสนาได้ดี และรู้สภาวะของผัสสะบริสุทธิ์แล้ว เพียงแต่พี่ยังต้องพยายามหล่อเลี้ยงการปฏิบัติของเขาต่อไป นี่ก็เป็นเหตุผลว่าทำไมพี่จึงอยากให้คนเหล่านี้มาเมืองไทย เขาจะเป็นแขนขาให้พี่ ช่วยพี่ให้กำลังใจคนของเขาให้ปฏิบัติธรรมต่อไป

พี่เคยฟังอาจารย์เขมานันทะวิเคราะห์ว่า ศาสนาพุทธเคยเดินทางไปไกลถึงประเทศกัวเตมาลา โดยท่านให้เหตุผลว่าชื่อของประเทศนี้ข้างคลอง จอห์นกับชื่อตระกูล โคตมะ ของพระพุทธเจ้ามาก แม้กัวเตมาลาในปัจจุบันนี้ จะไม่มีวีแววของพุทธศาสนาหลงเหลืออยู่เลย แต่ก็อาจจะเป็นไปได้ว่ายุคหนึ่งพระสงฆ์ของพุทธศาสนาอาจจะเคยไปถึงก็ได้ แม้อินเดียที่เป็นบ้านเกิด

ของพระบรมศาสดาแท้ ๆ ศาสนาพุทธก็ยังสามารถไปได้เช่นกัน จะเอาอะไรกับประเทศอื่นเล่า ทุกอย่างเป็นอนิจจัง

เพราะความเป็นอนิจจังนี้แหละ ก็ไม่มีเหตุผลอันใดที่อาฟริกาจะไม่สามารถฟื้นคืนชีพขึ้นมาในอนาคตอันไกลโพ้น จริงหรือไม่ สิ่งใดที่เจริญถึงขีดสุดแล้ว ก็มักทำลายตัวเองจนล่มสลายเหมือนอารยธรรมยิ่งใหญ่ทั้งหลายในอดีต ใครจะไปดูออกว่ายุคหนึ่ง มองโกเลียเคยมีอาณาจักรแผ่ไปเกือบถึงยุโรป อิตาลีตอนนี้ก็ดูไม่มีอะไรมาก แต่ยุคหนึ่งชาวโรมันก็เหมือนเป็นเจ้าของโลกอย่างที่อเมริกาเป็นอยู่ในทุกวันนี้ อารยธรรมที่เน้นการส่งเสริมเรื่องวัตถุอย่างสุดโต่งดังที่ทำกันอยู่บัดนี้ก็กำลังอยู่ในขั้นตอนของการทำลายตัวเอง เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่พัฒนาอย่างล้นหลามในขณะนี้มันล้วนเป็นส่วนเกินที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแล้ว เป็นสภาวะที่ชาวโลก "หลงทางชีวิต" อย่างสุดโต่ง อารยธรรมเช่นนี้กำลังจะล่มสลายไปตามกฎอนิจจัง แม้คิดอย่างสุดโต่งก็ตาม ยุคมิคสัญญีที่คนเข่นฆ่ากันด้วยความเข้าใจผิดว่ามนุษย์เป็นสัตว์นั้น ก็เกิดอยู่เพียง ๗ วันเท่านั้น พอฆ่ากันเสร็จ เหลือมนุษย์เพียงหยิบมือในโลกแล้ว เขาก็จะอยู่กันต่อไปอีกแล้ว ๆ เล่า ๆ

พี่ไม่ได้คิดว่าตัวเองจะเก่งกาจถึงขนาดเปลี่ยนโฉมหน้าของอาฟริกาได้หรอก เพียงวิเคราะห์ในแง่ทฤษฎีของกฎอนิจจังเท่านั้นว่าทุกอย่างเป็นไปได้ทั้งนั้นแหละ トラบใดที่โลกยังไม่แตกสลายแล้ว อาฟริกาอาจจะฟื้นคืนชีพและเจริญรุ่งเรืองได้ในอนาคตอันไกลโพ้นโน่น ตัวแปรอยู่ที่การสร้างเหตุปัจจัยให้เหมาะสมเท่านั้น โดยการเริ่มจุดเทียนไขของภูมิปัญญาที่แท้จริง สิ่งสำคัญที่สุดในขณะนี้จึงอยู่ที่การนำอุดมคติพระนิพพานและวิปัสสนาไปให้ถึงอาฟริกา พี่จึงอยากให้ "กองทุนของพวกเขา" เป็นปัจจัยที่จะนำพระพุทธศาสนาไปอาฟริกา โดยการช่วยเหลือนักศึกษาชาวคามารูนเพียงไม่กี่คนนี้มาเข้าอบรมกับพี่ที่เมืองไทยในปีหน้า เปิดโอกาสให้เขาได้เห็นวัฒนธรรมของชาวพุทธเราพร้อมกับวัฒนธรรมของไท่เก๊กชึ่งด้วย เหมือนพระสงฆ์ที่ถูกส่งออกจากอินเดียในยุคพระเจ้าอโศกมหาราช ใครจะไปรู้เลยว่าในอีกร้อย สองร้อยปี หรือ พันปีข้างหน้า เมล็ดพันธุ์แห่งความหลุดพ้นที่พวกเราพยายามเพาะให้เด็กหนุ่มเหล่านี้ จะแตกหน่อ ผลิดอกออกผลอย่างไรหรือไม่ นี่เป็นสิ่งที่พวกเราและแม่พี่เองก็ไม่สามารถรู้ได้ และคงไม่ได้ช่วยให้รู้เห็นด้วย พี่รู้อย่างเดียวเท่านั้นว่า หน้าที่ของพี่ขณะนี้คือ การสอนคนเหล่านี้จนมั่นใจว่า เขาสามารถหยั่งรากแก้วของชีวิตได้เท่านั้น และก็ปล่อยให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงต่อไปตามกฎอิทัปปิจยตาเท่านั้น ถ้าพระโสมณะและพระอุตระไม่ได้เดินทางมาดินแดนสุวรรณภูมิในครั้งนั้นแล้ว เมืองไทยเราก็คงไม่ได้เป็นเมืองพุทธ และก็คงไม่มีพี่และพวกเราทำงานด้วยกันในขณะนี้

นี่เองเป็นเหตุผลที่พี่ต้องการพิมพ์หนังสือภาษาอังกฤษออกมาเล่มหนึ่งก่อนที่พี่จะกลับเมืองไทยในปีหน้าเพื่อนำเว็บไซต์ของพี่ออกไปให้กว้างขึ้น เพราะตอนนี้เงินในกองทุนยังมีน้อย ไม่พอกับค่าใช้จ่าย พี่จึง

ต้องการรับบริจาคจากชาวต่างชาติด้วย ซึ่งพูดไป พี่ก็ไม่ได้หวังอะไรมากมายเลยจากชาวต่างชาติ เรายังไม่ใช่เป็นคนมีชื่อเสียง ผลงานยังมีน้อยอยู่ยังเป็นประเภท no name อยู่ แต่ก็อยากทำให้ดีที่สุดก่อน พี่บอกพวกเขาแล้วว่า อย่าเพิ่งตั้งความหวังอะไรให้สูงนัก จะได้ไม่ผิดหวังถ้าช่วยเขาไม่ได้ มาร์ตินได้บอกพี่แล้วว่า ค่าเครื่องบินจากคามารุนไปเมืองไทยนั้นประมาณ ๗๐๐ ปอนด์ต่อคน เป็นค่าใช้จ่ายไม่น้อยเลยหากต้องการเอาคนสามคนไปเมืองไทย ถ้าเขามาได้จริง จะฝากให้เขาอยู่วัด

เนื่องจากจดหมายฉบับนี้ยาวพอสมควรแล้ว พี่จะส่งมาให้พวกเราอ่านก่อน และจะเขียนมาคุยเรื่องเงินในกองทุนต่อ นะคะ เขียนติดพันมาหลายวันแล้ว ขอพักก่อน ธุ่งช่วยช่วยเอาจดหมายฉบับนี้ขึ้นเว็บไซต์ได้นะคะ

หวังว่าพวกเรายังคงต่อกรกับเจอรี่อยู่อย่างชะมัดเข้มข้น อย่าท้อถอยนะคะ อดทนให้มาก ทำให้ดีที่สุด

ด้วยความเมตตา
พี่ศุภวรรณ